

Retningslinjer

til Forskrift for
husholdningsrenovasjon i Salten

Sammen skaper vi fremtiden!

Innhold

Innhold.....	1
1. Innledning	4
Fastsettelse av retningslinjene	5
Virkeområde.....	5
Informasjon og opplysningsplikt	6
Eiendomsrett til avfallet	6
Tilleggstjenester.....	6
2. Ikrafttreden/gyldighet.....	6
3. Oppsummering.....	8
4. Definisjoner.....	9
5. Abonnement og gebyr	11
Generelt om abonnement og gebyr	11
Fastsettelse av gebyr	12
Gebyrstruktur	12
Differensiering av gebyr	12
Tjenester som inngår i abonnementer.....	14
Omklassifisering av abonnement	14
Eierskifte.....	15
Fritak fra renovasjonsplikten.....	15
Søknad om fritak fra gebyrplikt	16
Redusert gebyr.....	16
Søknad om redusert gebyr.....	17
Abonnement for fellesløsninger	17
6. Kildesortering.....	18
Kildesortering av husholdningsavfall	19
7. Oppsamlingsenheter og bruken av disse	20
Oppsamlingsløsninger.....	20
Felles avfallsløsninger	20
Eierskap og utskifting av oppsamlingsenheter.....	20
Bruk av oppsamlingsenhetene	21
Feilsortert husholdningsavfall	21
Dette skal ikke kastes i oppsamlingsenheten.....	21
Fyllingsgrad i oppsamlings-enheter på hjul	21
Innpakking av avfall for å unngå skader og forsøpling	22

Renhold av oppsamlingsenhetene.....	22
Sikring av oppsamlingsenheter	22
8. Kjørbar vei – tekniske krav og dimensjonering.....	23
Renovasjonskjøretøyet.....	23
Krav og vedlikehold	23
Bruk og tilgang.....	24
Midlertidig ufremkommelighet	24
9. Oppstillingsplass, hentested og trillebane	25
Oppstillingsplass og hentested	25
Krav til oppstillingsplass	25
Sikring mot brann	25
Krav til hentested.....	25
Samlepunkt.....	26
Avfallshus og avfallsrom	26
Hentested på andres eiendom.....	26
Oppstilling av ekstra avfall på hentested.....	26
Forsøpling på hentested.....	27
Trillebane ved kostnadsfri eller betalt trilletjeneste.....	27
Krav til underlag/dekke	27
10. Tømming	28
Tømmeplan og utføring av tømming.....	28
Avfall i sekk.....	28
Hindringer.....	28
Uteblitt tømming.....	29
11. Returpunkt (bringeordning)	30
Returpunkt for boligabonnenter.....	30
Returpunkter for fritidsabonnenter.....	30
Tømming og forsøpling av returpunkt	30
12. Miljøborg (bringeordning).....	32
Hvem kan levere avfall på Iris sine miljøborg?	32
Vekt- og volumgrenser	32
Forskjellen mellom husholdningsavfall og næringsavfall.....	32
Kostnader ved levering av husholdningsavfall på miljøborg.....	33
Kildesortering av husholdningsavfall på bringeordning.....	33
Artikler til ombruk.....	34

Regler for levering til ombruk på miljøtorg	34
13. Tilsyn og kontroll.....	35
14. Sanksjoner.....	36
15. Klage på enkeltvedtak.....	38
16. Samtykke til innsamling av husholdningsavfall.....	39

IRIS

1. Innledning

Kommunene Beiarn, Bodø, Fauske, Gildeskål, Hamarøy, Meløy, Saltdal, Steigen og Sørfold har vedtatt egen renovasjonsforskrift - **Forskrift til husholdningsrenovasjon i Salten** (heretter kalt renovasjonsforskriften). Renovasjonsforskriften beskriver eierkommunenes, Iris Salten IKS (heretter også kalt Iris eller renovasjonsselskapet), og abonnentenes rettigheter og plikter tilknyttet den lovpålagte kommunale håndteringen av husholdningsavfall, hjemlet i Forurensningsloven LOV-1981-03-13-6.

Retningslinjene er et supplement til forskriften og skal gi utdypende informasjon om gjennomføringen av forskriftens bestemmelser.

Formålet med forskriften og retningslinjene er å sikre at husholdningsavfall i kommunen håndteres i tråd med kommunens plikter etter Forurensningsloven og Avfallsforskriften. Dette innebærer å legge til rette for kildesortering og en avfallshåndtering som følger prioriteringene i avfallshierarkiet, herunder bidra til å oppfylle de nasjonale målene for avfallsreduksjon, ombruk og gjenvinning.

Informasjon om henvisninger

I hvert kapittel finner du henvisninger til relevant lovverk, forskrifter og andre kilder. Disse henvisningene er tydelig spesifisert i en grønn boks innledningsvis i hvert kapittel.

Retningslinjene er fastsatt med bakgrunn i:

Regelverk	Paragraf/kapittel	Tittel
Forurensningsloven	§ 28	Forbud mot forsøpling
Renovasjonsforskriften	Kap. 1	Generelle bestemmelser
	Kap. 2	Kommunal avfallsordning
	Kap. 3	Renovasjonsordningen
	Kap. 4	Bestemmelser om avfallsgebyr

Fastsettelse av retningslinjene

I Renovasjonsforskriften § 1-4. har Iris Salten IKS fått fullmakt til å utarbeide nærmere retningslinjer for gjennomføring av forskriftens bestemmelser.

Retningslinjene fastsettes av kommunestyrene og bystyrene sammen med renovasjonsforskriften. Endringer av retningslinjene fastsettes av kommunestyret og bystyret.

Retningslinjene skal revideres minst en gang i hver valgperiode for å ivareta den folkevalgte styringsretten, og ellers etter behov. Både representantskapet, styret og daglig leder kan ta initiativ til revisjon. Retningslinjene kan revideres som helhet, men også enkeltkapittel kan revideres separat.

Retningslinjene utdyper bestemmelsene i renovasjonsforskriften, og målgruppen for retningslinjene er eiere, abonnenter, utbyggere og ansatte i Iris Salten IKS.

Når ordet «renovasjonsforskriften» brukes i retningslinjene, vises det til den renovasjonsforskriften som eierkommunene i Iris Salten IKS har fastsatt.

Virkeområde

Forurensningsloven og kommunenes tildeling av enerett og delegering av myndighet, gir renovasjonsselskapet, Iris, plikt og rett til innsamling, transport og behandling av husholdningsavfall i kommunene som har vedtatt renovasjonsforskriften. Alle eiere og festere av eiendommer og boenheter hvor det naturlig oppstår husholdningsavfall er pålagt å delta i kommunens renovasjonsordning (jf. Renovasjonsforskriften § 1-2.).

Næringsavfall faller utenfor den kommunale renovasjonsordningen. (jf. Renovasjonsforskriften § 1-2.).

Avfallsbesitter må selv sørge for å bringe næringsavfall og farlig avfall til godkjent behandlingsanlegg. På flere av Iris sine miljøtorg kan næringskunder levere næringsavfall, etter avtale. Hvilke miljøtorg som har bringeordning for næringsavfall og betingelser finnes i Iris sine digitale kommunikasjonskanaler.

Renovasjonsselskapet kan legge til rette for at næringsaktører kan levere husholdningslignende avfall på miljøtorg og/eller returpunkter, mot betaling. Forutsetningen er at næringsaktøren følger de samme retningslinjer som

husholdningene. Inntekter og kostnader fra næringskunder skal holdes utenfor selvkostregnskapet i den pålagte renovasjonstjenesten.

Herreløst avfall faller utenfor ordinær husholdningsrenovasjon. Bestemmelsen om herreløst avfall finnes i Forurensningsloven § 28.

Informasjon og opplysningsplikt

Renovasjonsselskapet skal sørge for tilstrekkelig informasjon om renovasjonsordningen til sine abonnenter. Informasjonen vil være tilgjengelig i de offentlige kanalene til renovasjonsselskapet. Driftsstans og ikke planlagte driftsavvik blir lagt ut som driftsmelding i hensiktsmessig kommunikasjonskanal eller sendes direkte til abonnent når det vurderes hensiktsmessig og er mulig.

Abonnentene skal informere beboere og andre som oppholder seg på eiendommen om hvordan renovasjonsordningen skal benyttes.

De som er usikre på hvordan de skal sortere avfallet, kan få nærmere informasjon på sortere.no eller gjennom renovasjonsselskapets kommunikasjonskanaler. Abonnenter plikter å gi melding til renovasjonsselskapet ved endringer som påvirker abonnement (jf. Renovasjonsforskriften § 3-7.).

Eiendomsrett til avfallet

Renovasjonsselskapet overtar eiendomsretten til avfallet når avfallet er hentet av renovasjons-selskapet eller levert på tilgjengelige bringeordninger i kommunene (jf. Renovasjonsforskriften § 3-2.).

Abonnenten er selv ansvarlig for at avfall som vil holdes konfidensielt er makulert. Dersom abonnenten ikke ønsker at avfall skal gjenbrukes, men destrueres, er det abonnentens ansvar å meddele dette til Iris på bringestedet eller kaste avfallet på anvist sted. Slike henvendelser skal respekteres.

Tilleggstjenester

Tilleggstjenester hos Iris er ikke-pålagte renovasjonstjenester som abonnenter kan bestilles i tillegg til standard husholdningsrenovasjon. Tilleggstjenestene gir fleksibilitet for kunder som har behov utover ordinær avfallshåndtering. Se Iris sine digitale kommunikasjonskanaler for info om hvilke tilleggstjenester som tilbys. Merk at det kan påløpe ekstra gebyr for tilleggstjenester (jf. Renovasjonsforskriften § 4-4.).

2. Ikrafttreden/gyldighet

Forskriften trer i kraft ved kunngjøring lokalt eller i Norsk Lovtidend. Samtidig oppheves tidligere gjeldende renovasjonsforskriften for Salten av 19. juni 2018.

Vedtatte endringer i retningslinjene står oppført i tabellen under:

Versjon	Dato	Vedtak	Beskrivelse

3. Oppsummering

Ved gjennomføring av kommunens innsamling av husholdningsavfall er det mange hensyn som skal ivaretas. Det skal legges til rette for en renovasjonsordning hvor ressurser kan utnyttes best mulig, samtidig som lokalmiljø, arbeidsmiljø og sikkerhet ivaretas, både for renovatørene og innbyggerne.

Iris arbeider til enhver tid for å legge til rette for innsamling og behandling av avfall gjennom ordninger som ivaretar ressursene i avfallet best mulig. Det er derfor lagt til rette for innsamling av mange kildesorterte avfallstyper hjemme, i tillegg til et bredt tilbud for levering av kildesortert grovavfall ved bringeordning. Dette bidrar til at flest mulig materialtyper holdes separat og kan utnyttes i egne materialstrømmer om og om igjen.

Abonnentenes kildesortering er sentral for god ressursutnyttelse. Etter Renovasjonsforskriften i Salten § 3-1. har husholdningsabonnentene plikt til å kildesortere avfallet. Ikke bare må alt avfall kildesorteres for maksimal utnyttelse, kvaliteten på kildesorteringen må også være god, slik at materialene og ressursene som leveres videre kan utnyttes fullt ut. I tillegg er det gjennom kildesorteringen vi kan sikre at miljøskadelige stoffer samles opp separat og håndteres uten fare for utslipp i naturen. Det er derfor viktig at abonnentene orienterer seg om hvilke typer avfall de omgir seg med, hvilke ordninger Iris tilrettelegger for og hvordan avfallet skal sorteres og håndteres. Iris sørger for god og tilgjengelig informasjon om dette.

Alle eiendommer hvor det oppstår husholdningsavfall har rett på en renovasjonsløsning. Det er vesentlig at renovasjonen gjennomføres effektivt, både for å unngå unødige kostnader, men også for å unngå unødvendige transportutslipp. Iris sørger for at alle abonnenter har nødvendig utstyr, og at kjøreruter utarbeides og optimaliseres. I det daglige er det renovatørene som gjør jobben med å tømme oppsamlingsenhetene til alle abonnentene. Ved å plassere oppsamlingsenhetene i henhold til krav, kan abonnentene gi renovatørene en enklere arbeidshverdag og bidra til en effektiv innsamling. Det er viktig at oppsamlingsenhetene ikke overfylles, ikke overstiger maksvekt og ikke inneholder ting som kan skade renovatørene under gjennomføring av arbeidet.

Mennesker som bor i tettbebygde områder, må vise hensyn til hverandre. Selv om avfallet hentes regelmessig, kan avfallsløsningene være kilde til lukt. Det er derfor viktig at det tas hensyn til de som bor nærmest når plassering av avfallsløsningen velges og beholdere skal plasseres. Godt renhold av oppsamlingsenhetene er også en viktig faktor for godt nabo- og fellesskap.

Alt i alt er avfallshåndteringen et stort felles samfunnsansvar. Med et godt samarbeid mellom kommune, abonnent og renovasjonsselskapet kan vi skape en god avfallsløsning for alle i Salten.

Sammen skaper vi fremtiden

4. Definisjoner

Nedenfor omtales enkelte begreper som er sentrale i retningslinjene.

1. **Abonnent:** Eier eller fester av grunneiendom eller boenhet som omfattes av renovasjonsordningen, og som har gebyrplikt. Enhver beboelig eiendom skal ha minst ett abonnement. Abonnementet følger boenheten og ikke person/abonnenten. En abonnent kan ha flere abonnementer.
2. **Avfall:** Løseregjenstander eller stoffer som noen har kassert, har til hensikt
3. **Avfallsløsning:** System eller metode for håndtering av husholdningsavfall.
4. **Boenhet:** Enhet som gir rom for matstell og hvile, samt at bofunksjonen skal være sentral. Dette kan være bolig, leilighet, hybel og fritidsbolig. Gjelder også adskilte boenheter som har eget sanitærrom, kjøkken/tekjøkken/kjøkkenkrok og ett eller flere oppholdsrom/soverom.
5. **Boligabonnement:** Abonnement for boenheter som er ment for fast bosetting.
6. **Bringeordning:** En ordning der abonnenten selv bringer kildesortert husholdningsavfall og/eller ombruksvarer til et returpunkt eller et miljøtorg.
7. **Eiendom:** Grunneiendom som er identifisert med eget matrikelnummer i offentlig eiendomsregister.
8. **Farlig avfall:** Avfall som ikke skal behandles sammen med annet husholdningsavfall eller næringsavfall fordi det kan medføre alvorlig forurensning eller fare for skade på mennesker eller dyr.
9. **Fast plasserte mobile enheter:** Campingvogner og andre mobile enheter, med eller uten tilbygg, som står fast plassert på godkjente oppstillingsplasser i over tre måneder per år.
10. **Felles avfallsløsning:** Avfallsløsning som deles mellom flere abonnenter, under- eller over bakken.
11. **Fritidsabonnement:** Abonnement for boenheter som ikke er ment for fast bosetting.
12. **Fritidsbolig:** Enhver boenhet hvor det ikke er fast helårlig bosetting, men samtidig innredet for hvile og matstell, herunder hytte, sommerhus og fast plassert mobil enhet.
13. **Gjenbruk:** Når ting som er overflødig eller unødvendig brukes på nytt eller omformes i stedet for å kastes. Det vil si en fellesbetegnelse for ombruk og materialgjenvinning.
14. **Henteordning:** En ordning der kildesortert husholdningsavfall og/eller ombruksvarer hentes på hentestedet til en eller flere abonnenter.
15. **Hentested:** Standplass for oppsamlingsenhet på tømmedag, der renovatør henter oppsamlingsenheten.
16. **Husholdning:** Alle typer bolig med privat hushold, også boliger som ikke benyttes regelmessig, herunder fritidsbolig m.m.
17. **Husholdningsavfall:** Avfall fra private husholdninger, inkludert større gjenstander som inventar og lignende.
18. **Innsamling:** en samlebetegnelse for hente- og bringeordning,
19. **Kildesortering:** Sortering av avfall i ulike kategorier og/eller komponenter når det oppstår.

20. **Kjørbar vei:** Vei som tilfredsstiller krav til fremkommelighet for renovasjonskjøretøyer. Herunder skal veien ha vendehammer/snuplass, kurvatur, stigningsforhold, bredde og styrke mv. iht. gjeldende veinormer.
21. **Materialgjenvinning:** Enhver form for gjenvinning der avfallsmaterialer brukes til fremstilling av stoffer eller løse gjenstander som ikke er avfall. Materialgjenvinning inkluderer biologisk behandling av organisk avfall. Bruk av avfall til fremstilling av energi eller materialer som skal anvendes som brensel eller fyllmasser regnes ikke som materialgjenvinning.
22. **Matrikkel:** Opplysninger om eiendommers fysiske egenskaper i Norges offisielle eiendomsregister.
23. **Miljøtorg:** Mottak tilrettelagt for innlevering og håndtering av avfall. Kan også omfatte tilrettelegging for ombruk og materialgjenvinning.
24. **Næringsavfall:** Avfall fra offentlige og private virksomheter og institusjoner.
25. **Ombruk:** Produkter og materialer som brukes på nytt uten særlig bearbeiding.
26. **Oppsamlingsenhet:** Samlebetegnelse for dunk, beholder, boks, sekk, avfallsinnkast, container eller annet.
27. **Oppstillingsplass:** Standplass på egen eiendom for oppsamlingsenheter mellom tømminger.
28. **Renovasjonsordningen:** Samlebegrep for den kommunale ordningen for innsamling, mottak og håndtering av husholdningsavfall i kommunen.
29. **Renovasjonsselskapet:** Iris Salten IKS.
30. **Renovatør:** Person eller virksomhet som samler inn kildesortert avfall og bringer det til godkjente mottak. En renovatør kan også tilby hente- og bringeordninger for ombruksvarer.
31. **Returpunkt:** Lokalt mottak/bringeordning hvor Iris har lagt til rette for levering av kildesortert husholdningsavfall.
32. **Samlepunkt:** Hentested for flere boligabonnenter.
33. **Tilleggstjenester:** Tjenestetilbud som ikke er lovpålagt, men som naturlig hører sammen med husholdningsrenovasjonen. Bruk av tjeneste kan utløse tilleggsgebyr utover renovasjonsgebyret.
34. **Ubeboelig:** Varige eller midlertidige forhold som gjør det umulig å oppholde seg i boenheten. Dette kan være ubebygget eiendom, eiendommer uten brukstillatelse, eiendommer som rives i påvente av nybygg, eller eiendommer med omfattende fysiske skader forårsaket av for eksempel brann, råte, vannlekkasje eller naturkatastrofe.

5. Abonnement og gebyr

Retningslinjene i dette kapittelet beskriver innholdet i de ulike abonnementsløsningene som inngår i den interkommunale renovasjonsordningen.

Retningslinjene er fastsatt med bakgrunn i:

Regelverk	Paragraf/ kapittel	Tittel
Forurensningsloven	§ 28	Forbud mot forsøpling
	§ 30	Kommunal innsamling av husholdningsavfall m.v.
	§ 34	Avfallsgebyr
Avfallsforskrift inkl. veileder	Kap. 15	Fastsettelse av avfallsgebyr for håndtering av husholdningsavfall
Renovasjonsforskriften	Kap. 4	Bestemmelser om avfallsgebyr
	Kap. 6	Beslutningsmyndighet og klageadgang m.m.

Generelt om abonnement og gebyr

Med abonnent menes eier eller langsiktig fester av grunneiendom eller boenhet som er omfattet av den interkommunale renovasjonsordningen, samt bedrifter og organisasjoner som deltar i Iris sin renovasjonsordning, og har gebyrplikt. Abonnementet følger boenheten og ikke eier eller bruker av boenheten.

Alle boenheter har krav på tilgang til en renovasjonsordning, og alle som eier én eller flere boenheter skal betale et årlig renovasjonsgebyr per boenhet for å dekke kommunens kostnader for å utføre tjenesten.

Eiere av alle boenheter er forpliktet til å være en del av den interkommunale innsamlingsordningen for husholdningsavfall, og betale avfallsgebyr for tjenesten som leveres. Eierne er imidlertid ikke pliktet til å levere avfall til den kommunale innsamlingsordningen, så lenge avfallet bringes til lovlige

anlegg eller ivaretas på en trygg måte i samsvar med Forurensningsloven § 28.

Iris bruker gjeldende matrikkel som utgangspunkt for hvilke boenheter som skal omfattes av renovasjonsordningen, herunder gebyrplikt, og hvilken type abonnement som boenheten skal omfattes av.

Skatteetaten har definert hva som skiller boligeiendom fra fritidseiendom;

«Skillet mellom boligeiendom og fritidseiendom skal bygge på karakter/særtrekk ved eiendommen. Det er ikke avgjørende hvordan eiendommen faktisk brukes. Som fritidseiendom regnes typiske hytter, sommerhus og leilighetskompleks bygget utelukkende for fritidsformål. I utgangspunktet vil det fremgå av matrikkelen (landets offisielle register over fast eiendom) hva som er fritidsbygg og hva som er helårsbolig. Ved formuesverdssettelsen skal det tas utgangspunkt i bygningstypen som eiendommen

står oppført med i matrikkelen. Når kommunen registrerer bygningstype, skal dette skje innenfor rammen av hva bygningen er tillatt brukt til.»

Eier er ansvarlig for at opplysningene i matrikkelen er korrekte. Eier eller fester av eiendom eller boenhet der det oppstår husholdningsavfall plikter å straks melde fra til renovasjonsselskapet ved godkjent brukstillatelse, ferdigattest eller bruksendring av eiendommen.

For nye abonnenter stilles det krav om godkjent brukstillatelse for aktuell eiendom før avfall hentes. Gebyrplikten inntreffer fra det tidspunktet boenheten har brukstillatelse. Avfall som produseres i byggeperioden er å anse som næringsavfall.

Fastplasserte mobile enheter er sjelden registrert med riktig matrikkel i det nasjonale eiendomsregisteret. Det er derfor eier av fast oppstillingsplass som er abonnent og ansvarlig for å legge til rette for at boenhetene har en pålagt renovasjonsløsning tilgjengelig, i samarbeid med renovasjonsselskapet.

Fastsettelse av gebyr

Renovasjonsgebyret fastsettes årlig av kommune- og bystyrene. Vedtatt renovasjonsgebyr finnes i Iris sine digitale kommunikasjonskanaler.

Gebyrfastsettelse av de ulike abonnementstypene skal behandles separat, og vedtatte gebyr skal utelukkende gjelde for de abonnenter som omfattes av den aktuelle abonnementstypen.

Gebyrstruktur

Avfallsgebyret for fritidsabonnenter og boligabonnenter beregnes ut fra separate selvkostregnskap.

Gebyrmodellen er todelt:

- Fast grunngebyr for tilgang til pålagt renovasjonstjeneste innenfor den aktuelle abonnementstypen.
- Variabelt gebyr som gjenspeiler hvor mye betalingspliktig avfall som boenheten genererer.

Husholdningsavfall kan også leveres til Iris sine miljøtorg, etter gjeldende betingelser.

Differensiering av gebyr

Forurensingsloven § 34 annet ledd fastsetter at *“Kommunen bør fastsette differensierte gebyrer, der dette vil kunne bidra til avfallsreduksjon og økt gjenvinning”*.

Differensiering innenfor abonnementstypene kan innebære en gebyrfastsettelse slik at prisen på tjenesten blir avhengig av henholdsvis avfallstype, avfallsvolum og avfallsløsning. Videre kan det differensieres på omfang av kildesorteringsordningen, tømme-frekvens, varierende avfallsmengde, samarbeid mellom abonnenter, samt hjemmekompostering eller andre disponeringer i husstanden.

Avfallsforskriftens veileder setter klare begrensinger på hvilke kriterier som kan gi gebyrreduksjon i den lovpålagte renovasjonstjenesten. Det er for eksempel ikke anledning til å differensiere gebyr på sosialt grunnlag. Det er heller ikke tillatt å differensiere basert på hvor avfallsbesitteren bor, som betyr at

besparelser på kjøreavstand ikke kan gi grunnlag for lavere gebyrer.

Dersom avfallsmengden til en abonnent er av slik størrelse at den overstiger tillatte volumgrenser i abonnementet, må abonnenten levere dette husholdningsavfallet på miljøtorg eller tilgjengelige returpunkter iht. til gjeldende betingelser, eller inngå næringsavtale for det avfallet som overstiger volumgrensene.

Differensiering boligabonnenter

Differensiering av gebyr for boligabonnenter er i hovedsak basert på den mengde husholdningsavfall som den enkelte boenhet generer og som Iris legger til rette for.

For å stimulere til høy kildesorteringsgrad og avfallsreduksjon, skal abonnenten i den variable delen faktureres eller betale for betalingspliktig avfall abonnenten generer, målt i enten vekt, volum eller antall innkast.

Renovasjonsselskapet har anledning til å bestemme hvilke avfallstyper det skal betales for, dersom dette kan bidra til å øke kildesorteringsgraden og bidra til avfallsreduksjon både i henteordning og bringeordninger.

I grunngebyret har alle boligabonnenter tilgang på oppsamlingsenheter for kildesortert husholdningsavfall av et gitt volum. Informasjon om dette finnes i Iris sine digitale kommunikasjonskanaler. Dersom abonnenten har behov for økt volum i henteordningen, kan dette bestilles innenfor tillatte volumgrenser, iht. gjeldende prisliste. Renovasjonsgebyret vil da øke tilsvarende.

Differensiering fritidsabonnenter

Det er et prinsipp innenfor selvkostregelverket at abonnenter kun skal betale gebyr for det som det koster å drifte tjenesten abonnenten er tilknyttet. Det er Iris sitt ansvar å drifte i tråd med selvkostregelverket, og for fritidsrenovasjon løses dette blant annet gjennom tilgangsstyring til oppsamlingsenheter for fritidsabonnenter.

Differensiering av gebyr for fritidsabonnenter er i hovedsak basert på den mengde husholdningsavfall som den enkelte fritidsbolig generer og som Iris legger til rette for.

For å stimulere til høy kildesorteringsgrad og avfallsreduksjon, skal abonnenten i den variable delen faktureres eller betale for betalingspliktig avfall, målt i enten vekt, volum eller antall innkast.

Renovasjonsselskapet har anledning til å bestemme hvilke avfallstyper det skal betales for, dersom dette kan bidra til å øke kildesorteringsgraden og bidra til avfallsreduksjon hos fritidsabonnentene.

I grunngebyret har alle fritidsabonnenter tilgang på Iris sine returpunkt for kildesortert husholdningsavfall for fritidsboliger og Iris sine miljøtorg. Grunngebyret inkluderer et gitt antall betalingspliktige avfallsinnkast på returpunkt pr år. For å sikre en rettferdig differensiering av renovasjonsgebyret skal fritidsabonnenter betale et gebyr pr. betalingspliktige avfallsinnkast, utover det som inngår i abonnementets grunngebyr.

I tillegg kan fritidsabonnenter benytte Iris sine miljøtorg etter gjeldende betingelser.

Informasjon om fritidsrenovasjonsordningen og gebyrstørrelser finnes i Iris sine digitale kommunikasjonskanaler.

Tjenester som inngår i abonnementer

Boligabonnement inkluderer følgende:

Henteordning: Henting av kildesortert husholdningsavfall på hentestedet til en eller flere boligabonnenter.

Bringeordning: Levering av kildesortert husholdningsavfall på Iris sine miljøtorg og returpunkt for boligabonnenter.

Fritidsabonnement inkluderer følgende:

Bringeordning: Levering av kildesortert husholdningsavfall på Iris sine miljøtorg og returpunkt for fritidsabonnenter.

Omklassifisering av abonnement

Det kan søkes om omklassifisering av abonnement (jf. Differensieringsbestemmelsene i Renovasjonsforskriften § 4-3.). Søknaden behandles av renovasjonsselskapet.

Det er eiendommens registrerte bruksformål som legges til grunn for hvilken type abonnement som skal gjelde for eiendommen. Dersom det er registrert en bruksendring av eiendommen, plikter eier å straks melde fra om dette til Iris, for omklassifisering av abonnement.

Kriterier for vurdering om omklassifisering av abonnement utover endring av registrert bruksformål:

- Vesentlig ulempe knyttet til abonnentens evne til å imøtekomme retningslinjer for gjeldende abonnement, og der en endring kan bidra til en mer effektiv innsamling.
- Omklassifisering skal gjelde for en sammenhengende periode på minimum 1 år.

Fra boligabonnement til fritidsabonnement

Abonnenten går da over til å betale gebyr for fritidsrenovasjon, og kan benytte seg av returpunkter for fritidsrenovasjon samt levere avfall på miljøtorg. Oppsamlingsenheter på eiendommen fjernes ved vedtak om endring, og ikke før abonnenten har fått registrert tilgang til oppsamlingsenheter på returpunktene.

Fra fritidsabonnement til boligabonnement

Abonnenten går da over til å betale gebyr for ordinær husholdningsrenovasjon, og kan benytte seg av oppsamlingsenheter på eiendommen, samt levere avfall på miljøtorg eller andre mottaksløsninger, etter gjeldende betingelser. Tilgang til returpunkter for fritidsabonnenter inndras ved vedtak om endring, og ikke før oppsamlingsenheter er plassert ut på eiendommen.

Ved søknad om endring skal dokumentasjon som beviser at boenheten oppfyller kriterier til

omklassifisering, legges ved søknaden.

Om søknaden blir innvilget, inntreer nytt gebyr fra 1. måned etter vedtak om omklassifisering. Abonnent belastes gebyr for saksbehandling av omklassifisering iht. gjeldende prisliste. Omklassifisering av abonnement med bakgrunn i endret registrert bruksformål i matrikkel, vil endres uten fakturering av behandlingsgebyr.

Eierskifte

Det gis ikke fritak eller redusert gebyr ved eierskifte (kjøp/salg) av boenhet. Ved eierskifte skal oppsamlingsenheter bli stående på eiendommen til neste eier overtar boenheten.

Det er ny eiers ansvar å melde fra til Iris om endret eierforhold. Ny eier kan søke om eventuelle endringer i abonnementet, for eksempel endring av størrelse på oppsamlingsenhet for betalingspliktig avfall.

Fritak fra renovasjonsplikten

Det er et grunnleggende prinsipp at alle boenheter i Salten har rett til en renovasjonsløsning.

Iris kan etter søknad gi fritak fra renovasjonsplikten basert på objektive kriterier ved eiendommen. (jf. Renovasjonsforskriften § 6-2.)

Rett til fritak for renovasjonsplikten i Salten er hovedsakelig begrenset til:

- *Eiendommer som er ubeboelige.*
- *Boenheter som ikke har tilgang til et renovasjonstilbud i den kommunen eiendommen er registrert.*

Midlertidig ubeboelighet gir ikke grunnlag for fritak. I tilfeller der eiendommen er midlertidig ubeboelig kan det søkes om redusert gebyr for gjeldende periode.

Nærmere beskrivelse av kommunenes handlingsrom for å gi fritak fra renovasjonsordningen

Forurensningslovens utgangspunkt er at renovasjonsordningen for husholdningsavfall skal gjelde for hele kommunen. Lovens § 30, 2. ledd åpner likevel for at det kan gis unntak fra hovedregelen. Det beskrives to alternative ordninger for fritak.

- a) Gjennom renovasjonsforskriften kan det gis bestemmelse om at renovasjonsordningen bare skal gjelde i tettbygde strøk. Helårsboliger eller fritidseiendommer som ligger utenfor tettbygde strøk vil da ikke være omfattet av renovasjonsordningen.

Det er ikke grunnlag i loven for å skille mellom helårsboliger og fritidsboliger på dette punktet. Det finnes ingen offisiell norsk definisjon av tettbygde strøk, men mange benytter definisjon av tettsted til Statistisk sentralbyrå. Der defineres tettsted som et sted der det bor minst 200 personer, og avstanden mellom husene normalt ikke overstiger 50 meter. Husklynger som naturlig hører med til tettstedet tas med inntil en avstand på 400 meter

fra tettstedskjernen. Dersom renovasjonsforskriften bare skulle gjelde for tettbygde strøk, etter SSBs definisjon, ville mange boenheter miste den renovasjonsordningen de har i dag.

- b) Kommunen kan etter søknad frita bestemte eiendommer fra renovasjonsordningen. Denne bestemmelsen forutsetter at fritak vurderes etter objektive egenskaper knyttet til den enkelte eiendommen, f.eks. at den ligger langt fra kjørevei og/eller er ubeboelig.

Miljødirektoratet stiller krav til at objektive kriterier til eiendommen skal legges til grunn i behandling av søknadene. Hvordan eiendommen disponeres vil i henhold til disse kravene ikke være en gyldig grunn til fritak. Renovasjonsselskapet har ikke mandat til å gi bestemte brukergrupper fritak fra ordningen, f.eks. helseutfordringer og/eller at man har flere eiendommer i samme eller nærliggende kommuner.

Renovasjonsforskriften § 6-2. åpner for at Iris etter søknad kan unnta bestemte eiendommer fra renovasjonsordningen.

Renovasjonsforskriften §1-4. gir Iris fullmakt til å utarbeide retningslinjer for hvordan unntak skal praktiseres.

Søknad om fritak fra gebyrplikt

For å få fritak fra gebyrplikten, må abonnenten selv fremme søknad om dette (jf. Renovasjonsforskriften § 6-2.). På Iris sine digitale kommunikasjonskanaler finnes skjema for søknad om fritak fra renovasjonsgebyr.

Ved søknad om fritak fra gebyrplikt skal søker legge ved dokumentasjon som beviser at kriterier for fritak er innfridd, og/eller bekreftelse om aksept av Iris sine vedtatte betingelser for fritak for gebyr.

Fritak av renovasjonsgebyr gis normalt ikke med tilbakevirkende kraft. Søknad om fritak fra gebyrplikt behandles av Iris.

Redusert gebyr

Iris kan etter søknad gi abonnenter redusert gebyr, etter de samme prinsippene som for differensiert gebyr.

Rett til redusert gebyr er hovedsakelig begrenset til boenhet som er midlertidig ubeboelig.

I tilfeller der eiendommen er midlertidig ubeboelig kan det søkes om redusert gebyr for den perioden boenheten er ubeboelig, minimum 6 sammenhengende måneder. Dette kan være tilfeller der eiendommen er ubeboelig som følge av for eksempel brann, flom eller rivning av bygg for oppsett av nytt bygg.

Reduksjonen beregnes ut fra formelen:

$(\text{renovasjonsgebyr}/12) \cdot \text{antall måneder dokumentert ubeboelig}$

Iris vurderer innhenting av oppsamlingsenheter på eiendommen for den perioden redusert gebyr gjelder for.

Det er abonnentens plikt å melde fra om at boenheten er eller blir midlertidig ubeboelig. Redusert gebyr utbetales etterskuddsvis, og etter at abonnenten har meldt inn og dokumentert at boenheten er beboelig igjen.

Dersom det ikke er mulig for Iris å levere et fullverdig tilbud i den lovpålagte renovasjonstjenesten til abonnenten, kan abonnenten søke om redusert gebyr, eller søke om omklassifisering av abonnement.

Søknad om redusert gebyr

For å få redusert gebyr må abonnenten selv fremme søknad om dette (jf. Renovasjonsforskriften § 6-2.). I Iris sine digitale kommunikasjonskanaler finnes skjema for søknad om reduksjon av renovasjonsgebyr.

Ved søknad om redusert gebyr skal søker legge ved dokumentasjon som beviser at kriterier for redusert gebyr er innfridd, og/eller bekreftelse om aksept av Iris sine vedtatte betingelser for fritak eller redusert gebyr.

Redusert gebyr gis normalt ikke med tilbakevirkende kraft. Søknad om redusert gebyr behandles av Iris.

samarbeidet, og justeres opp til grunngebyr hvis pris per boenhet blir lavere enn grunngebyret etter fordelingen.

Med bakgrunn i hvordan enkelte borettslag og sameier er registrert i nasjonalt eiendomsregister, er det i noen tilfeller borettslagene og sameiene som faktureres for gebyr for fellesløsningen, og så fordeler og viderefakturerer styret kostnadene til eierne av boenheten.

Abonnement for fellesløsninger

I den pålagte renovasjonsordningen for husholdninger i Salten, legges det til rette for felles avfallsløsning for kildesortering av husholdningsavfall, herunder nabosamarbeid, borettslag og sameier.

Gebyr for abonnement som omfattes av fellesløsninger, inkluderer en fast del som tilsvarer grunngebyret som er det laveste gebyrnivået per år per boenhet. Den variable delen av gebyret bestemmes av størrelsen på oppsamlingsenheten(e) for betalingspliktig avfall eller antall betalingspliktige avfallsinnkast på fellesanlegg. Dersom flere boenheter deler samme oppsamlingsenhet fordeles totalpris på hver boenhet i

6. Kildesortering

Retningslinjene i dette kapittelet gir nærmere beskrivelser av hvordan husholdningsavfallet skal kildesorteres.

Retningslinjene er fastsatt med bakgrunn i:

Regelverk	Paragraf/ kapittel	Tittel
Avfallsforskriften inkl. veileder	Kap. 10a.	Utsortering og materialgjenvinning av enkelte avfallstyper
Renovasjonsforskriften	Kap. 3	Renovasjonsordningen

Helhetlig renovasjon med fokus på miljø, sikkerhet og ressursutnyttelse

Ved gjennomføring av kommunens innsamling av husholdningsavfall er det mange hensyn som skal ivaretas. Det skal legges til rette for en renovasjonsordning hvor ressursene i avfallet kan utnyttes best mulig, samtidig som helse, miljø og sikkerhet ivaretas, både for renovatørene og innbyggerne.

Ansvarlig avfallshåndtering og tilrettelegging for gjenvinning

Iris arbeider til enhver tid for å legge til rette for innsamling av kildesorterte avfallstyper via sine hente- og bringeordninger, i tillegg til utvalgte tilleggstjenester. Dette bidrar til at flest mulig materialtyper holdes separat og kan utnyttes i egne materialstrømmer om og om igjen. Det er ikke tillatt å brenne, grave ned eller henlegge avfall i naturen, eller plassere det utenfor Iris sine oppsamlingsenheter, hentesteder, returpunkt eller miljøtorg. Mislighold kan medføre sanksjoner.

Kildesortering – nøkkelen til god ressursutnyttelse og miljøbeskyttelse

Abonnentenes kildesortering er sentral for god ressursutnyttelse. Etter renovasjonsforskriftens § 3-1. har abonnentene plikt til å kildesortere avfallet. Ikke bare må alt avfall kildesorteres for maksimal utnyttelse, kvaliteten på kildesorteringen må også være god, slik at materialene og ressursene som leveres videre kan utnyttes fullt ut. I tillegg er det gjennom kildesorteringen vi kan sikre at miljøskadelige stoffer samles opp separat og håndteres uten fare for utslipp i naturen. Det er derfor viktig at abonnentene orienterer seg om hvilke typer avfall de omgir seg med, hvilke ordninger Iris tilrettelegger for og hvordan avfallet skal sorteres og håndteres. Iris skal via sine digitale kommunikasjonskanaler tilgjengelig gjøre informasjon om kildesortering gjeldende for hente- og bringeordning for husholdningsavfall.

Kildesortering av husholdningsavfall

Alle abonnenter er forpliktet til å kildesortere avfallet sitt, enten det er hjemme, på hytta, eller på hente- og bringeordninger. Dette bidrar til et bedre miljø og effektiv ressursutnyttelse.

Kildesortering i henteordning

I henteordningen og på returpunkter tar Iris utgangspunkt i avfallsforskriftens bestemmelser hva husholdningskundene i Salten skal kildesortere. Styret i Iris kan utvide henteordningen til å inkludere andre avfallstyper, utover de som allerede er pålagt gjennom norsk lov.

Mer detaljert beskrivelse av gjeldende sorteringspraksis finnes i Iris sine digitale kommunikasjonskanaler.

Kildesortering på bringeordning

Miljøtorg

På Iris miljøtorg er det tilrettelagt for flere sorteringsvalg enn det som inngår i henteordningen. Her er det mulig å levere:

- Større mengder avfall
- Større gjenstander som ikke får plass i vanlige oppsamlingsenheter
- Farlig avfall

Iris beslutter hvilke avfallstyper som skal utsorteres i renovasjons-selskapets bringeordninger.

Enkelte avfallstyper kan kreve at kunden benytter spesialtilpasset oppsamlingsutstyr, utstedt eller godkjent av renovasjonsselskapet.

Returpunkt for boligabonnenter

Iris kan ved hensiktsmessighet etablere returpunkter for boligabonnenter i Salten. Sorteringsvalg på returpunkter kan avvike fra det som inngår i henteordningen.

Returpunkt for fritidsabonnenter

Returpunktene for fritidsboliger vil være strategisk plassert i eierkommunene, og består av oppsamlingsenheter som legger til rette for kildesortering av husholdningsavfall, tilsvarende som for boligabonnenter. Enkelte returpunkt kan tilby flere sorteringsvalg enn det som inngår i henteordningen.

Nærmere informasjon om tilgjengelige miljøtorg, returpunkt, leveringsbetingelser og gjeldende sorteringskrav finnes i Iris sine digitale kommunikasjonskanaler.

7. Oppsamlingsenheter og bruken av disse

Retningslinjene i dette kapittelet gir nærmere beskrivelser av hvordan oppsamlingsenheten skal brukes av abonnenten, og hvordan avfallet pakkes og leveres for å være i samsvar med renovasjonsforskriften. De angir også mulige reaksjoner dersom abonnentens bruk av oppsamlingsenheten er i strid med renovasjonsforskriftens krav.

Retningslinjene er fastsatt med bakgrunn i:

Regelverk

Renovasjonsforskriften

Paragraf/ kapittel

Kap. 3

Tittel

Renovasjonsordningen

Oppsamlingsløsninger

Iris bestemmer hvilke oppsamlingsenheter og løsninger som kan benyttes (jf. Renovasjonsforskriften § 3-4.). Iris tilbyr et utvalg av oppsamlingsløsninger som skal gjøre det enkelt for innbyggerne å sortere og håndtere avfall på en miljøvennlig måte. Våre løsninger er tilpasset ulike typer boenheter.

Dersom det er nødvendig for å få til en forsvarlig og hygienisk renovasjon kan Iris pålegge endring av type avfallsløsning og størrelse på valgte avfallsløsning (jf. Renovasjonsforskriften § 3-2.).

Boligabonnenter kan søke om større volum i oppsamlingsenhetene. Søknaden behandles av renovasjonsselskapet.

I nye boligprosjekter skal det avsettes nødvendig areal for oppsamling og innsamling av husholdningsavfall. (jf. Renovasjonsforskriften § 3-8).

Felles avfallsløsninger

Felles avfallsløsninger deles mellom flere abonnenter. Dette kan f.eks. være oppsamlingsenheter under- eller over bakken, felles dunksystem

etc. (se Veileder til renovasjonsteknisk planlegging). Iris kan pålegge abonnenter som omfattes av renovasjonsløsningen å levere avfallet til felles avfallsløsninger (jf. Renovasjonsforskriften § 3-4.).

Eierskap og utskifting av oppsamlingsenheter

Alle oppsamlingsenheter tilhører Iris, som også har ansvaret for anskaffelse, merking og utplassering hos abonnenten. Iris avgjør når en enhet må repareres eller fornyes, og foretar reparasjoner og utskiftinger etter behov. Abonnent plikter å informere Iris hvis oppsamlingsenheten er ødelagt og krever reparasjon/utskifting.

Hver enkelt oppsamlingsenhet er registrert på den enkelte eiendom, og skal ikke flyttes ved endringer i eier- eller festeforhold. Dette betyr at det ikke er tillatt å flytte oppsamlingsenheten til annen eiendom.

Dersom en abonnent forsettlig eller uaktsomt skader, mister eller ødelegger en enhet, vil abonnenten selv måtte bekoste reparasjon eller utskifting. Skader forårsaket av uaktsomhet kan eksempelvis være å

legge varm aske i oppsamlings-enheten, legge tunge ting på lokket eller å kjøre på oppsamlingsenheten med egen bil.

Merking av oppsamlingsenhetene utover Iris sin standard må avtales med Iris. Merking som ikke enkelt kan fjernes er ikke tillatt og medfører erstatningskrav.

Bruk av oppsamlingsenhetene

Alle abonnenter skal ha tilgang til oppsamlingsenheter til alle avfallstyper i tråd med den kildesorteringsløsningen som Iris legger til rette for. Oppsamlings-enhetene skal kun brukes til oppsamling av avfall som omfattes av Renovasjonsforskriften. De skal ikke inneholde gjenstander som kan utsette renovatøren for fare eller ulempe under håndteringen. Lokket på oppsamlingsenheten skal holdes lukket for å hindre vanninntrengning og forsøpling. Abonnementen er selv ansvarlig for at avfall ikke er frosset fast eller er så tett pakket i oppsamlingsenheten at den ikke lar seg tømme.

Feilsortert husholdningsavfall

I oppsamlingsenhetene skal det kun legges avfall i samsvar med gjeldende kildesorteringsordning (se kap. 6.). Iris er ikke pliktig å tømme oppsamlingsenheter som inneholder feilsortert avfall. Abonnementen kan rette opp i feilsorteringen og vente på neste ordinære tømming eller benytte Iris sin bringeordning. Blir feilsortering av avfallet et gjentakende problem på eiendommen, kan Iris foreta etter-sortering av avfallet, for abonnentens regning. Eventuelt kan Iris, for

abonnentens regning, foreta ekstra-tømminger av avfallet og inndra oppsamlingsenheter. Iris skal varsle dersom slike tiltak iverksettes hos abonnenten.

Dette skal ikke kastes i oppsamlingsenheten

I oppsamlingsenhetene for husholdningsavfall skal det ikke legges flytende avfall, metall-gjenstander (unntatt emballasje), elektrisk/elektronisk avfall, møbler, varm aske, stein og jord, hageavfall, sand/grus eller bygningsavfall. I oppsamlingsenheten skal det heller ikke legges farlig avfall eller risiko-avfall, som etsende, eksplosivt eller selvantennelig avfall. Farlig avfall skal leveres på et miljøtorg eller til et annet godkjent mottak.

Avfallet skal sorteres iht. gjeldende regler. Avfall som ikke kan sorteres i oppsamlingsenhetene hjemme på grunn av sin type eller størrelse, skal leveres på et miljøtorg eller til annet godkjent mottak.

Alle abonnenter oppfordres til å levere alt som kan gå til ombruk til lokale mottaksordninger, fremfor å kaste det som avfall.

Fyllingsgrad i oppsamlings-enheter på hjul

Oppsamlingsenhetens volum angir avfallsmengden abonnenten(e) har rett til å få hentet innenfor tømmefrekvensen Iris Salten fastsetter for hver avfallstype. Lokket på oppsamlingsenheten skal kunne lukkes når enheten er satt fram på fastsatt tømmedag. Avfallet skal ikke pakkes fastere enn at avfallet faller

ut når dunken snus opp ned. Ved overfylte oppsamlingsenheter kan Iris unnlåte å hente avfallet.

Abonnenten kan søke om endring av volum på oppsamlingsenhet iht. gjeldende prisliste. Se Iris sine digitale kommunikasjonskanaler for tilgjengelige størrelser og gjeldende priser.

Iris kan pålegge den enkelte abonnent å øke volumet på oppsamlingsenhet(-er) hvis dette synes nødvendig for å sikre tilstrekkelig sortering av avfallet, eller for å hindre at avfallet oppbevares eller disponeres på en uheldig måte. Iris skal kontakte abonnenten før en slik utvidelse kan gjøres. Ved endring av størrelse på oppsamlingsenheten endres renovasjonsgebyret til abonnenten i henhold til gjeldende prisliste.

Iris skal tilgjengeliggjøre en oversikt over oppsamlingsenhetene tilbudt de ulike avfallstypene som er tilknyttet henteordningen. Oversikten skal angi størrelse, vektbegrensning og andre egenskaper.

Innpakking av avfall for å unngå skader og forsøpling

Avfallet skal være forsvarlig innpakket og oppbevart, i tråd med gjeldende sorteringskrav.

Fuktig avfall, spisse eller skarpe gjenstander mv. skal være forsvarlig innpakket før plassering i oppsamlingsenheten. Varmt avfall, f.eks. aske, må avkjøles helt før den blir emballert og kastes i oppsamlingsenheten. Aske, sagflis, og annet avfall som kan medføre

svevestøv, må være emballert slik at det ikke oppstår luftforurensning under innsamling.

Renhold av oppsamlingsenhetene

Det er abonnentens ansvar å sørge for renhold av oppsamlingsenhet og oppstillingsplass. Abonnenten skal sørge for nødvendig renhold av oppsamlingsenheter som har volum opp til og med 1000 liter. Iris sørger for nødvendig renhold av oppsamlingsenheter større enn dette, eller der det foreligger en skriftlig avtale om dette.

Dersom abonnenten ikke oppfyller sitt ansvar knyttet til rengjøring, og oppsamlingsenhetene er til sjenanse for nærmiljøet, kan Iris sørge for rengjøring på abonnentens regning. Iris skal varsle abonnenten før tiltak gjennomføres.

Sikring av oppsamlingsenheter

Det er abonnentens ansvar å sikre oppsamlingsenheten slik at den ikke forflytter seg fra oppstillingsplass. Dette gjøres enklest ved å sørge for at oppsamlingsenheten står på et plant underlag. På utsatte steder kan det være aktuelt for abonnent å skjerme oppsamlingsenheten for vind.

Ved utforming/valg av oppsamlingsplass for oppsamlingsenheter som har 4 hjul må det tas hensyn til at disse krever fast dekke/underlag. Låsing av hjul (bruk av hjulbrems) skal ikke være eneste sikring mot at oppsamlingsenhet blir satt i bevegelse (av vind eller annet) slik at den kan påføre noe eller noen skade.

8. Kjørbar vei – tekniske krav og dimensjonering

Retningslinjene i dette kapittelet utfyller og gir nærmere beskrivelser av kravene til kjørbare vei for kjørerutene i den kommunale henteordningen.

Retningslinjene er fastsatt med bakgrunn i:

Regelverk

Renovasjonsforskriften
Statens Vegvesens gjeldende vegnormer
NS9432 Tilrettelegging av renovasjonsløsninger og utførelse av innsamling. Krav og anbefalinger

Paragraf/ kapittel

Kap. 3 Renovasjonsordningen

Tittel

Anbefalt utforming og dimensjonering av offentlige veier er angitt i Statens Vegvesens gjeldende vegnormer, som gjelder for alle kommunale veier og «plasser». Vegnormene gir generelle rammer for utforming og standard på veinettet og gir utfyllende bestemmelser for planlegging og prosjektering av veier og gater. I tillegg gjelder den alle avkjørsler fra kommunal vei samt alle private veier hvor det skal utføres snøbrøyting eller renovasjon i kommunal regi.

Iris eller Iris sin leverandør av innsamlingstjenesten kan ikke stilles til ansvar for slitasje og skader på veier/gårdsplasser o.l. som skyldes normal bruk. For offentlige veier vil den aktuelle veimyndighet ha ansvar for utbedring og vedlikehold. For private veier vil eier/grunneier være ansvarlig for dette.

Renovasjonskjøretøyet

Renovasjonskjøretøy kan variere i størrelse og nyttelast. Iris stiller krav til fri høyde og lengde ved tømning. Normalt vil renovasjonsbiler som samler inn avfall ikke overstige en totalvekt på 32 tonn. Stikkveier må

derav dimensjoneres for å tåle vekten til renovasjonskjøretøyet.

Krav og vedlikehold

Som kjørbare vei regnes vei som oppfyller Statens Vegvesens krav til kjøretøytype "L" (lastebil). En kjørbare vei, herunder stikkvei fra hovedvei, skal til enhver tid være i slik stand at renovasjonskjøretøyet kan komme fram, tømme og snu på hentestedet på en forsvarlig måte, herunder fri for hindringer. Vei og snuplass må være tilstrekkelig brøytet og strødd. Bærende veiskulder bør markeres med veistikker. Hekker, busker eller trær må klippes jevnlig så de ikke hindrer sikt eller skader renovasjonsbilene. Krav til fri høyde defineres i Statens vegvesens krav til vegetasjonsrydding. Veien skal være kjørbare hele året for å sikre regelmessig tømning i samsvar med tømmeplan. Innsamlingsrutene er i hovedsak lagt opp etter offentlig vei.

Det er Iris som vurderer om veien er kjørbare og kan benyttes som kjørerute. Iris sine renovasjonskjøretøy kjører på private veier kun etter skriftlig avtale. I

godkjenningsprosessen vil en samlet risikovurdering av forholdene bli lagt til grunn. I en slik samlet vurdering kan enkelte parameter avvike noe, så lenge HMS er ivaretatt.

Veier som skal benyttes på kjørerutene må til enhver tid oppfylle gjeldende krav iht. Statens Vegvesens gjeldende vegnormer, herunder:

- Tilstrekkelig bæreevne
- Kjørebanebredde
- Fri høyde
- Maks stigning
- Forsvarlig og riktig dimensjonert snuplass eller vendehammer der veien ender

basert på en vurdering i hvert enkelt tilfelle, kunne legge opp til en midlertidig omplassering av oppsamlingsenhetene og endret hentested. Abonnementen har også selv et ansvar for å gi beskjed til Iris om forhold som kan hindre fremkommeligheten for renovasjonskjøretøyet og avtale nytt hentested. Abonnentens ansvar for oppsamlingsenhetene og hentested gjelder også ved midlertidig omplassering.

Bruk og tilgang

Renovasjonskjøretøy skal, så langt det lar seg gjøre, unngå ferdsel i bomiljø og områder som er avsatt til lek og rekreasjon. I tilfeller der dette er uunngåelig skal renovatører utvise ekstra aktsomhet for å forhindre at ulykker inntreffer. Størst risiko oppstår der renovasjonskjøretøyet må rygge for å komme fram til oppsamlingsenhetene. I enveiskjorte gater og blindveier, bør alle oppsamlingsenhetene plasseres på en side av veien, for å unngå unødvendig ferdsel i sårbare områder.

Midlertidig ufremkommelighet

Utbygging og vedlikehold av veier, uforutsette hendelser og sesongvariasjoner kan medføre midlertidig ufremkommelighet på kjørbare vei. I slike tilfeller vil abonnenten bli varslet om hvordan tømning blir utført. Iris vil i så fall,

9. Oppstillingsplass, hentested og trillebane

Retningslinjene i dette kapittelet gir utfyllende beskrivelser av forhold ved trillebane og hentested som abonnenten eller renovatøren har ansvaret for, og som skal medvirke til en effektiv og forsvarlig gjennomføring av den kommunale henteordningen for husholdningsavfall.

Retningslinjene er fastsatt med bakgrunn i:

Regelverk	Paragraf/ kapittel	Tittel
Byggteknisk forskrift	§ 11-6.	Tiltak mot brannspredning mellom byggverk
Renovasjonsforskriften	Kap. 3	Renovasjonsordningen
NS9432 Tilrettelegging av renovasjonsløsninger og utførelse av innsamling. Krav og anbefalinger		

Oppstillingsplass og hentested

Oppstillingsplass angir stedet der oppsamlingsenhetene er plassert på eiendommen mellom tømmedatoer. Hentested angir hvor oppsamlingsenheten er plassert på tømmedag. Dersom oppstillingsplass er et annet sted enn hentested skal oppsamlingsenhetene trilles fram til hentested på tømmedag. Dersom oppstillingsplass og hentested er på samme sted, gjelder kravene for oppstillingsplass også for hentestedet, og motsatt.

Krav til oppstillingsplass

Oppsamlingsenhetene skal være til minst mulig ulempe og sjenanse for nærmiljøet, og skal plasseres slik at det ikke oppstår hygieniske ulemper. Det er abonnentens ansvar å oppfylle kravet. Dersom omgivelsene opplever sjenanse, bør abonnenten flytte oppsamlingsenhetene.

Alle eiendommer skal avsette et tilstrekkelig stort og hensiktsmessig areal som oppstillingsplass for oppsamlingsenhetene.

Sikring mot brann

Oppsamlingsenhetene anses som brannobjekt, og bør ikke plasseres inntil husvegg eller garasjevegg, med mindre disse er utformet som brannsikre vegger. Bestemmelser om brannsikre vegger finnes i Byggteknisk forskrift, som er hjemlet i Plan- og bygningsloven.

Det er viktig at en eventuell brann i beholderne ikke sprer seg. Åpen og usikret oppstillingsplass bør plasseres med god avstand til bebyggelse. Hvis ikke må fasade på nærliggende boligbygning ha brannteknisk beskyttelse. Iris kan i samråd med lokale brannmyndigheter pålegge brannsikre løsninger som hindrer brannsmitte.

Krav til hentested

Hovedregelen er at oppsamlingsenheten plasseres i offentlig kjørbar vei ved veikant eller fortauskant på tømmedag. Ved plassering langs ved riks- og fylkesveger er maksimumsavstanden 3 meter. Det må også beregnes et fritt areal foran

oppsamlingsenheten. Oppsamlingsenhetene skal ikke blokkere hverandre slik at renovatøren må flytte på dem ved tømning.

Iris kan bestemme hentestedets plassering, eller kreve flytting, om kravene til hentested ikke er tilfredsstilt. Eventuelle endringer i Iris sitt innsamlingsssystem kan medføre behov for endret plassering. Abonnementen plikter derfor til enhver tid å følge anvisning gitt av Iris knyttet til hentestedets plassering.

Ved planlegging av nye boliger skal det tilrettelegges for at hentested plasseres nært inntil veien som renovasjonsbilen kjører. Planlegging av et boligområde må omfatte plan for utforming av veianlegg fram til hentested.

Hentested skal plasseres:

- lett tilgjengelig slik at renovasjonsbilen kan komme fram til hentested og snu på en forsvarlig måte.
- på bakkenivå på et stabilt, plant og fast underlag, uten mulighet for vannansamlinger.
- slik at det ikke oppstår skader på andre gjenstander (for eksempel ved tømning).
- terskler/trinn/kanter fra hentested skal ikke forekomme. Eventuell sokkel/ platting skal være plant med bakken.

Samlepunkt

Et samlepunkt er et felles hentested der flere abonnenter plasserer oppsamlingsenheten på tømmedato. Oppsamlingsenheter kan ha fast oppstillingsplass på et samlepunkt. Det brukes ofte i områder med

begrenset tilgang for renovasjonsskjøretøy.

Avfallshus og avfallsrom

Oppsamlingsenheter kan ha oppstillingsplass utendørs eller innendørs i f.eks. egne avfallshus/avfallsrom. Abonnement/utbygger/byggherre er selv tiltakshaver for etablering av avfallshus og avfallsrom, og er ansvarlig for å sikre kravene til avfallshus/-rom er ivarettatt.

Hentested på andres eiendom

Dersom hentested ikke kan etableres på abonnentens eiendom, må abonnenten forsøke å få tillatelse til å plassere oppsamlingsenhetene på andres eiendom som ligger i nærheten. Abonnementen må selv kontakte grunneier for å avtale etablering av hentested. Avtalemal er tilgjengelig i Iris sine digitale kommunikasjonskanaler.

I tilfeller hvor hentested ikke kan etableres på abonnentens eller andres nærliggende eiendom, kan Iris bistå abonnenten med å finne egnet hentested. Abonnementen er ansvarlig for at plassering og bruk av oppsamlingsenhetene er i tråd med retningslinjene.

Oppstilling av ekstra avfall på hentested

Avfall som ikke får plass i oppsamlingsenheten, skal ikke plasseres inntil eller utenfor oppsamlingsenheten på tømmedag, men leveres på miljøtorg. Alternativt kan abonnenten benytte seg av Iris sine tilleggstjenester.

Forbud mot plassering av avfall utenfor oppsamlingsenheten gjelder også for felles avfallsløsninger.

Iris skal tilgjengeliggjøre informasjon om tilleggstjenester som tilbys for ekstra avfallsmengder.

Avfall som er for stort, eller av en type som ikke skal leveres i oppsamlingsenhetene, skal leveres på miljøtorg eller til et annet godkjent mottak.

Forsøpling på hentested

Avfall skal ikke plasseres løst på hentested. Løst avfall regnes som eierløst avfall, og blir ikke hentet av Iris. Abonnementen er ansvarlig for forsvarlig oppbevaring som hindrer forsøpling på egen eiendom og i eiendommens nærmiljø.

Ved fulle oppsamlingsenheter eller driftsstans på felles avfallsløsning er det ikke tillatt å gjensette avfall på området rundt. Hver enkelt abonnent er ansvarlig for å oppbevare avfallet på en forsvarlig måte inntil oppsamlingsenhetene igjen kan benyttes. Avfall som er for stort for oppsamlingsenheten skal leveres på miljøtorg eller til et annet godkjent mottak.

Trillebane ved kostnadsfri eller betalt trilletjeneste

Trillebane er vei eller grunn der renovatøren skal transportere oppsamlingsenheten fra hentested til renovasjonskjøretøy. Trillebanen benyttes til manuell transport av oppsamlingsenhet. For å oppnå en effektiv renovasjon og redusere det manuelle arbeidet for renovatørene, skal trillebanen være så kort som

mulig, samt bred nok til både renovatør og minst en oppsamlingsenhet. Abonnementen har ikke rett til å få oppsamlingsenhetene tømt dersom de plasseres lenger unna enn gjeldende avstandskrav. Dersom tømning av denne grunn uteblir, skal abonnenten så langt det er mulig motta varsel om dette. Dersom lengden på trillebanen overskrides må det sendes skriftlig søknad til Iris, med begrunnelse for at kravet om trilleavstand ikke kan oppfylles. Dersom søknaden innvilges, må abonnenten betale for ekstra henteavstand i henhold til prisliste.

Krav til underlag/dekke

Det skal være lett for renovatøren å trille beholderne. Trillebanen må derfor ha et plant, fast og stabilt underlag. Løs singel eller løs grus er ikke egnet underlag. Dunkene kan ikke trilles opp eller ned trapper, i bakker eller skråninger, over gressplen eller over andre hindringer. Hentested og trillebane skal være ryddet for snø, om nødvendig være strødd etc. slik at renovatørene får utført tømningen.

Utbedring og vedlikehold av trillebane er abonnentens ansvar. Dersom trillebanen ikke er i samsvar med bestemmelsene kan tømning utebli.

10. Tømming

Retningslinjene i dette kapittelet gir utfyllende beskrivelser av forhold ved tømmeplan, kjørerute og utføring av tømming.

Retningslinjene er fastsatt med bakgrunn i:

Regelverk	Paragraf/ kapittel	Tittel
Renovasjonsforskriften	Kap. 3	Renovasjonsordningen
NS9432 Tilrettelegging av renovasjonsløsninger og utførelse av innsamling. Krav og anbefalinger		

Tømmeplan og utføring av tømming

Tømmeplaner utarbeides for de ulike kjørerutene, og tilgjengeliggjøres for abonnentene av Iris. Renovatøren kan utføre tømming i tidsrommet 06.00 til 23.00. Abonnenten må sørge for at rett oppsamlingsenhet er plassert på hentested senest kl. 06.00 på tømmedag, for at den skal bli tømt. Oppsamlingsenhet på hjul må stå vendt i henhold til Iris sine instruksjoner.

Den digitale tømmeplanen viser kommende tømmedatoer. Dersom abonnenten velger å skrive ut tømmeplanen, må abonnenten være oppmerksom på at endringer kan forekomme. Det er til enhver tid den digitale tømmeplanen som er gjeldende.

Renovasjonsselskapet kan endre tømmehyppighet og tømmeplan dersom dette anses nødvendig og forsvarlig. Endring av tømmedatoer i påfølgende 5 virkedager, eller uteblitt renovasjon, skal varsles abonnenten med eventuell ny dato for tømming.

Renovatøren skal plukke opp avfall som oppstår som følge av tømming av oppsamlingsenhetene. Oppsamlingsenheter på hjul skal så snart som mulig etter tømming hentes tilbake fra hentested, så fremst hentested og oppstillingsplass ikke er på samme sted. Det er ikke mulighet å la oppsamlingsenheten stå ved vei gjennom uken, til hinder for brøyting og annen trafikk.

Avfall i sekk

Ved innhenting av avfall i sekk må abonnent påse at sekken pakkes forsvarlig for å hindre forsøpling. Sekken må plasseres i tilknytning til og synlig fra kjørbar vei. Sekker må ikke knytes fast i øvrige oppsamlingsenheter, men kan for eksempel henges på en krok, stokk eller staur eller stilles mellom to oppsamlingsenheter for å sikres mot vind.

Hindringer

Plassering av oppsamlingsenhet på tømmedag må være slik at renovatøren ikke hindres av snø, biler, vann eller andre sperringer.

Renovatøren skal ikke kunne forulempes av dyr på eiendommen. Om renovatøren hindres fra å hente oppsamlingsenheten pga. egen sikkerhet eller risiko for skade på gjenstander/biler kan oppsamlingsenheten bli gjensatt utømt. I perioder med snø og is kan det være nødvendig å ha annet hentested enn resten av året (se kapittel 9).

Sikring må løsnes på tømmedag, hvis ikke kan abonnenten få et tilleggsgebyr.

Abonnenten skal fortrinnsvis selv låse opp eventuelle dører, porter og oppsamlingsenheter i god tid før avfallet hentes. Avfallet vil ikke bli tømt dersom renovatør må forsere hindringer for å få hentet oppsamlingsenhetene.

I avlåste avfallshus/-rom eller avlåste oppsamlingsenheter, hvor det er ønske om «betalt trilletjeneste», må tiltakshaver installere Iris sin valgte nøkkelløsning for adgang til oppsamlingsenhetene.

Ved trilletjeneste har renovatør ansvar for at grunder, porter og dører lukkes etter at oppsamlingsenheten er trillet tilbake.

Uteblitt tømning

Iris sitt ansvar

Dersom manglende tømning skyldes forhold som renovasjonsselskapet er ansvarlig for, vil Iris så snart som mulig informere om dette og foreslå en alternativ løsning.

Abonnenten sitt ansvar

Dersom manglende tømning skyldes forhold abonnenten har ansvar for (eksempelvis oppsamlingsenhet som ikke er trillet fram til hentested, hindringer etc.), kan abonnenten kontakte Iris for å prøve å finne en løsning eller vente til neste ordinære tømmedato. Det kan påbeløpe ekstra kostnader for alternative løsninger.

Hindringer eller forhold utenfor Iris eller abonnent sin kontroll

Dersom manglende tømning skyldes hindringer eller forhold utenfor Iris eller abonnenten sin kontroll, kan Iris se på muligheter for å utføre tømning av oppsamlingsenheten så snart hindringen er opphørt eller forholdene er endret, eventuelt vurdere en alternativ løsning. Et tiltak kan være pålegg om plassering av oppsamlingsenhet på et annet hentested frem til hindringen har opphørt.

Ved uteblitt tømning, uansett årsak, må det fremvises skriftlig bekreftelse om at det er inngått avtale mellom abonnent og Iris om tillatelse til å levere betalingspliktig avfall kostnadsfritt på et av våre miljøtorg.

11. Returpunkt (bringeordning)

Retningslinjene i dette kapittelet beskriver nærmere de krav og vilkår som gjelder for abonnentenes bruk av returpunkter etablert av Iris.

Retningslinjene er fastsatt med bakgrunn i:

Regelverk	Paragraf/ kapittel	Tittel
Renovasjonsforskriften	Kap. 3	Renovasjonsordningen

Returpunkt for boligabonnenter

Returpunkt for boligabonnenter er en bringeordning hvor boligabonnenter kan levere kildesortert husholdningsavfall.

Iris kan etablere returpunkter for en eller flere avfallstyper dersom dette vurderes hensiktsmessig. Iris kan begrense tilgang til bruk av returpunkt gjennom tilgangsstyring.

Ansaret for drift og vedlikehold av returpunkt ligger hos renovasjons-selskapet. Det henvises til Iris sine digitale kommunikasjonskanaler for informasjon om lokasjon av returpunkter og ytterligere om bruk av returpunktene.

Returpunkter for fritidsabonnenter

Returpunkt er en bringeordning hvor fritidsabonnenter kan levere kildesortert husholdningsavfall fra fritidsbolig.

Fritidsabonnenter kan benytte returpunkt for fritidsrenovasjon og miljøborg, som Iris legger til rette for. Returpunkter for fritidsrenovasjon er strategisk plassert i forhold til fritidsbebyggelsen i Salten, og gjerne i tilknytning til utfartsveier. Iris kan begrense tilgang til bruk av

returpunkt til fritidsabonnenter gjennom tilgangsstyring.

Ansaret for drift og vedlikehold av returpunkt ligger hos renovasjons-selskapet. Det henvises til Iris sine digitale kommunikasjonskanaler for informasjon om lokasjon av returpunkter og ytterligere om bruk av returpunktene.

Tømming og forsøpling av returpunkt

Returpunkt tømmes iht. tømmeplan og når Iris vurderer det hensiktsmessig. Opphoping av avfall rundt oppsamlingsenheter på Iris sine returpunkter og forsøpling på og rundt områdene skal unngås. Ved fulle oppsamlingsenheter oppfordres det til å melde fra til Iris om dette.

Det er ikke lov å plassere avfall utenfor oppsamlingsenhetene. Dette er i strid med forskriften og gir grunnlag for at Iris kan kreve kostnadsdekning for opprydning. Iris har tillatelse til å montere overvåkningsutstyr ved returpunkt og vurderer løpende behov for bruk av slikt utstyr. Alvorlige brudd på forskriften kan gi grunnlag for at Iris anmelder forholdet. Overtredelsen kan etter slik anmeldelse bli straffet med bøter. Ved gjentakende forsøplingsproblemer ved et

returpunkt, kan Iris også beslutte å flytte eller fjerne oppsamlingsenhetene.

Avfallstyper som ikke kan kildesorteres på returpunkt, eller som er for store for oppsamlingsenhetene på returpunktet, skal leveres på et miljøtorg eller annet godkjent mottaksanlegg. Eksempelvis gjenbrukbare tekstiler, møbler og store gjenstander, byggeavfall, farlig avfall og elektronikk m.m.

12. Miljøtorg (bringeordning)

Retningslinjene i dette kapittelet gir utfyllende beskrivelser av de vilkår som gjelder for abonnentenes bruk av Iris sine Miljøtorg, herunder for de sorterings- og leveringsbetingelsene som til enhver tid er gjeldende.

Retningslinjene er fastsatt med bakgrunn i:

Regelverk	Paragraf/ kapittel	Tittel
Avfallsforskrift inkl. veileder	Kap. 10a.	Utsortering, innsamling, forberedelse til ombruk og materialgjenvinning av enkelte avfallstyper
Renovasjonsforskriften	Kap. 3	Renovasjonsordningen

Hvem kan levere avfall på Iris sine miljøtorg?

Iris sine miljøtorg er primært et tilbud til abonnenter som betaler renovasjonsgebyr til Iris Salten IKS.

Iris kan kreve at kunder legitimerer sin rett til å bruke tjenesten.

Næringsdrivende kan levere næringsavfall på miljøtorg som Iris oppgir at har et slikt tilbud. Innsamling og behandling av næringsavfall omfattes ikke av renovasjonsforskriften og denne retningslinjen. Se Iris sine digitale kommunikasjonskanaler for mer informasjon om levering av næringsavfall.

Vekt- og volumgrenser

Iris har rett til å fastsette vekt- og volumgrenser for levering av både husholdningsavfall og næringsavfall på miljøtorgene. Slike grenser kan gjelde enten per enkeltlevering eller samlet over en periode.

Detaljer om gjeldende vekt- og volumgrenser, inkludert type avfall, mengde og tidsbegrensninger, er tilgjengelige i Iris sine

kommunikasjonskanaler. Kundene plikter å sette seg inn i disse før levering av avfall.

Ved eventuelle brudd på fastsatte bestemmelser kan Iris nekte mottak av avfall eller kreve særskilte tiltak for videre håndtering.

Forskjellen mellom husholdningsavfall og næringsavfall

Som husholdningsavfall regnes avfall fra private husholdninger, herunder større gjenstander som inventar og lignende. Eksempler på større gjenstander er møbler og hageavfall, i tillegg til avfall fra mindre arbeider på eiendommen eller boligen som abonnenten selv utfører.

Husholdningsavfall som en privatperson leverer for andre privatpersoner, for eksempel fra opprydding for familiemedlemmer, regnes som husholdningsavfall.

Dersom eget husholdningsavfall leveres med firmabil skal det gjøres en vurdering, eventuelt kunne bevises at avfallet stammer fra egen husholdning. Vurderinger gjøres ut

fra avfallets karakter og omfang sett i forhold til firmaets kjernevirksomhet.

Som næringsavfall regnes avfall fra offentlige og private virksomheter og institusjoner, for eksempel:

- Avfall fra butikker, restauranter, hoteller, institusjoner, barnehager m.m.
- Avfall fra landbruksvirksomhet (merk at avfall fra fjøs etc. er næringsavfall, mens avfall fra våningshuset er husholdningsavfall)
- Avfall fra konserter, festivaler, idrettsarrangementer og lignende
- Avfall fra foreninger, organisasjoner og offentlige virksomheter
- Avfall fra bygging, riving og utbedring av bygninger og uteområder, samt gravearbeider og entreprenørvirksomhet, uavhengig av hvem som utfører arbeidet

Arrangører av bruktmarked med samfunnsnyttig eller veldedig formål, kan fremme søknad om å inngå avtale om gratis levering av ikke betalingspliktig avfall på miljøtorg. Forutsetningene er at ombruksartiklene som ønskes kassert stammer fra husholdninger, og at bruktmarkedene ikke er av forretningsmessig og/eller er gjentakende eller av varig karakter.

Obs! Når en næringsdrivende utfører arbeid for private husholdninger, slik som for eksempel husbygging, oppussing, rivningsarbeider og gartnerarbeider, regnes avfallet som næringsavfall.

Dersom en abonnent gjør større innvendig og utvendig renoveringsarbeid på egen eller utleid

eiendom som overstiger gjeldende volumgrenser, regnes dette som næringsavfall og skal betales for ved levering iht. gjeldende prisliste.

Aktører som har samtykke til å samle inn og/eller transporterer avfall, på vegne av private husholdninger til miljøtorg, skal betale for levering av avfall, med mindre annet er avtalt med Iris.

Kostnader ved levering av husholdningsavfall på miljøtorg

På miljøtorgene er det kun betalingspliktig husholdningsavfall abonnenten må betale for å kaste. Øvrige avfallstyper kan leveres gratis og inngår i grunngelyret, da dette har til mål å sikre en høyere kildesorteringsgrad og avfallsreduksjon.

Betalingsbetingelser for offentlige og private virksomheter, ved levering av husholdningslignende avfall på Iris sine miljøtorg, finnes i renovasjonsselskapets digitale kommunikasjonskanaler.

Kildesortering av husholdningsavfall på bringeordning

Det er avfallsforskriftens bestemmelser som danner grunnlag for sorteringskrav til avfall levert til Iris bringeordninger.

Iris kan velge å legge til rette for sortering av flere avfallstyper enn det som er lovpålagt, der dette er hensiktsmessig for å øke materialgjenvinningsgraden og/eller graden av ombruk.

Oversikt over hvilke avfallstyper og avfallsmengder som kan leveres på Iris sine miljøtorg og returpunkter, finnes i Iris sine digitale kommunikasjonskanaler.

Iris kan henvise kunde direkte til behandlingsanlegg eller spesialmottak for levering av enkelte avfallstyper. Dette kan være matavfall, medisiner, smittefarlige stoffer, døde dyr, kjøretøy, eksplosiver med mer. Oversikt over hvilke avfallstyper som ikke tas imot på Iris sine miljøtorg eller returpunkter, og informasjon om hvor disse avfallstypene kan leveres finnes i Iris sine digitale kommunikasjons-kanaler.

Artikler til ombruk

Iris skal være en pådriver og tilrettelegger for ombruk i eierkommunene.

Ut fra en tolkning av Avfallsforskriftens veileder kan det som leveres inn til en gjenvinningsstasjon regnes som avfall. Forberedelse til ombruk kan dekkes av renovasjonsgebyret. Ifølge avfallsforskriftens veileder kan forberedelse til ombruk være reparasjon, rengjøring, eller som minimum ved en kvalitetskontroll.

Som et tiltak for å redusere avfallsmengden, og øke ombruk av materialer og gjenstander, tilbyr Iris bringeordning for ombruksartikler til husholdningskunder i Salten. Bringeordningen skal sikre varestrøm av ombrukbare ressurser til ombrukspartnere som omsetter disse videre eller sikrer ny bruk av ressursene. Ombruksvarer som av ulike årsaker ikke kan overtas av eksterne ombrukspartnere vil

tilgjengeliggjøres i henteboder i regi av Iris.

Når avfall er hentet av Iris eller er levert inn på Iris sine returpunkter og miljøtorg, overtar Iris eiendomsretten (jf. renovasjonsforskriften § 3-2.). Det samme vil gjelde for ombruksartikler som leveres Iris sine etablerte ombruksmottak, eller via etablerte henteordninger for ombruk dersom dette tilbys.

Iris forbeholder seg retten til å ta imot, plukke ut og klargjøre ressurser som kan brukes om igjen og tilgjengeliggjøre disse til eksterne ombrukspartnere og husholdningskunder, for videre bruk.

Kunder som ønsker å reservere artikler mot ombruk, må ved levering henvende seg til Iris sitt mottakspunkt og be om at avfallet destrueres. Slike henvendelser skal respekteres.

Regler for levering til ombruk på miljøtorg

Iris skal tilgjengeliggjøre informasjon rundt mottakspunkter i regi av Iris og kriterier for innlevering til ombruk.

Kunder som ønsker å levere artikler til ombruk kan henvende seg direkte til mottakspunkt for ombruk. Mottakspunktet beslutter hvorvidt artikler kan leveres til ombruk.

Dersom mottakspunktet vurderer det slik at artikler ikke har tilstrekkelig ombruksverdi, eller at det ikke er kapasitet til å ta imot og/eller lagre ombruksartikler, kan mottakspunktet velge å ikke ta det imot som ombruksvare.

13. Tilsyn og kontroll

Iris fører tilsyn og kontroll med at renovasjonsforskriften overholdes. Tilsyn og kontroll skal gjennomføres av personell som kan fremlegge legitimasjon på at vedkommende gjennomfører tilsynet/kontroll på vegne av Iris. Dersom det avdekkes mangler gjennom tilsyn kan Iris kreve at den ansvarlige gjennomfører tiltak for å rette opp forholdene. Nedenfor er det listet opp eksempler på tilsyn som kan være aktuelle å gjennomføre.

Retningslinjene er fastsatt med bakgrunn i:

Regelverk	Paragraf/ kapittel	Tittel
Forurensningsloven	§ 30.	Kommunal innsamling av husholdningsavfall m.v.
Renovasjonsforskriften	Kap. 7	Tilsyn og sanksjoner

Kildesortering

Tilsyn utføres ved behov. Hensikten med tilsynet er å sikre at kvaliteten på det kildesorterte avfallet er god.

Krav ved tilleggstjenester

Tilsyn utføres ved behov. Tilsynet kan eksempelvis ha til hensikt å avdekke om oppstillingsplass og trillebane oppfyller kravene til tilgjengelighet, underlag og avstand som stilles.

Plassering av oppsamlingsenhet

Tilsyn utføres ved behov, for eksempel for å stadfeste at oppsamlingsutstyret står rett plassert, fungerer, og er i henhold til krav til plassering og ivaretar driftssikkerhet, trafikksikkerhet og HMS for renovatører.

Renhold av oppsamlingsenheter

Tilsyn utføres etter behov, for eksempel hvis omgivelsene opplever sjenanse. Tilsynet har til hensikt å avdekke om oppsamlingsenheterne er forsvarlig renholdt eller ikke.

Unntak

Tilsyn utføres ved behov. Hensikten med tilsynet er å avdekke om vilkår

fremdeles er oppfylt for innvilget unntak fra bestemmelsene.

Kjørbar vei

Tilsyn utføres ved behov, for eksempel etter at renovatør har meldt om utfordringer. Tilsynet har til hensikt å avdekke om veien oppfyller kravene som stilles for at veien skal være kjørbær.

Unormalt hyppige besøk på miljøtorg

Kontroll utføres ved behov, for å sikre at miljøtorgene brukes i tråd med gjeldende regler for husholdningsavfall. Dette er nødvendig for å sikre at miljøtorgene ikke brukes til levering av avfall fra næringsvirksomhet eller andre formål som ikke er tillatt.

Misbruk av renovasjonsselskapets utstyr

Iris forbeholder seg retten til å utføre kontroll dersom det er mistanke om misbruk av renovasjonsselskapets utstyr. Dette kan f.eks. være mislighold eller feilaktig bruk av oppsamlingsenheter.

14. Sanksjoner

Retningslinjene i dette kapittelet gir utfyllende beskrivelser av forhold ved sanksjoner ved brudd på forskrift og retningslinjer.

Retningslinjene er fastsatt med bakgrunn i:

Regelverk	Paragraf/ kapittel	Tittel
Forurensningsloven	§ 30.	Kommunal innsamling av husholdningsavfall m.v.
Renovasjonsforskriften	Kap. 1	Generelle bestemmelser
	Kap. 3	Renovasjonsordningen
	Kap. 4	Bestemmelser om avfallsgebyr
	Kap. 7	Tilsyn og sanksjoner

Dersom abonnenten utfører handlinger som er i strid med bestemmelser i renovasjonsforskriften og denne retningslinjen, kan Iris iverksette nødvendige tiltak og sanksjoner.

Hvilke sanksjoner som blir iverksatt bestemmes av type mislighold og alvorlighetsgrad. Eventuelle spørsmål eller klager skal rettes til Iris.

Mislighold av betalingsplikten

I henhold til renovasjonsforskriften §1-3, har renovasjonsselskapet tillatelse fra kommunen til å kreve inn avfallsgebyr, men tillatelsen gjelder ikke innkreving av ubetalte gebyrer. Kommunen kan imidlertid ifølge §4-5, etter skriftlig forespørsel fra renovasjonsselskapet, overføre sin legalpanterett til å inndrive ubetalte gebyrer i spesifikke saker, til renovasjonsselskapet. Dette kan skje når gebyret er forfalt. I tilfeller der overføring av legalpanterett er gjort, kan renovasjonsselskapet gjøre

nødvendige tiltak for å få inn pengene, som for eksempel lønnstrekk eller begjæring om tvangssalg i den konkrete saken.

Brudd på retningslinjer, rutiner og instruks for bringeordning

Brudd på retningslinjer, rutiner og instruks som gjelder for levering av avfall på Iris sine returpunkter og miljøtorg som samtidig innebærer brudd på renovasjonsforskriften § 3-1. og § 3-3., kan få økonomiske konsekvenser eller resultere i utestenging fra bruk av returpunkt og miljøtorg (jf. Renovasjonsforskriften § 7-2.).

Brudd på retningslinjer, rutiner og instruks for henteordning

Ved manglende eller feilaktig sortering av avfallet, vil Iris gi varsel om at dette må rettes. Ved graverende eller gjentatte overskridelser av sorteringsbestemmelsene kan Iris med hjemmel i renovasjonsforskriften § 3-1. og § 3-2., nekte å

tømme oppsamlingsenheten før avfallet er korrekt sortert. For å unngå eventuelle problemer knyttet til helse eller forsøpling kan Iris i slike tilfeller, på abonnentens regning, sørge for separat innhenting, ekstratømming eller sortering av det feilsorterte avfallet, dersom det vurderes nødvendig.

Tilsvarende tiltak kan også tas i bruk for situasjoner dersom oppsamlingsenheten er overfylt, der vekten overstiger arbeidstilsynets løftekrav, er feilaktig plassert, har hensatt avfall på utsiden av containere på returpunkt eller på andre måter bryter med gjeldende forskrift og retningslinjer.

Dersom oppsamlingsenhetene fylles med feil type avfall, avfallet komprimeres eller avfallsmengdene ellers tilsier det, kan Iris pålegge abonnenten retting av feil eller en endring i antall, type og størrelse på oppsamlingsenhetene, på abonnentens regning.

Trusler og hindringer i utførelse av oppdrag

Driftsoperatører på oppdrag for renovasjonsselskapet skal kunne utføre jobben effektivt og uten frykt for egen sikkerhet. Det tolereres ingen form for vold, trakassering, truende atferd eller bevisst hindring som vanskeliggjør utførelse av oppdrag. Ved slike hendelser vil det iverksettes tiltak og eventuelle sanksjoner. Alvorlige hendelser kan bli anmeldt. Kritikkverdig adferd fra renovasjonsselskapets ansatte oppfordres til å meldes inn for håndtering.

15. Klage på enkeltvedtak

Det er anledning til å klage på enkeltvedtak, fattet av renovasjonsselskapet (jf. Renovasjonsforskriften § 6-3.).

Interkommunalt klageorgan trer inn når renovasjonsselskapet har behandlet kundens klage over to runder. Kunden må sende klagen til klageorganet via renovasjonsselskapet. Behandlingen er offentlig.

16. Samtykke til innsamling av husholdningsavfall

I henhold til Forurensningslovens § 30. kreves det samtykke fra kommunen for å samle inn husholdningsavfall. Eierkommunene har gitt Iris enerett på innsamlingen av husholdningsavfall. Det kan imidlertid være situasjoner der det er hensiktsmessig at andre aktører enn Iris foretar innsamlingen (hente- eller bringeordning). Disse kan da søke kommunen om samtykke.

Retningslinjene er fastsatt med bakgrunn i:

Regelverk	Paragraf (§)	Tittel
Forurensningsloven	§ 30	Kommunal innsamling av husholdningsavfall m.v.
Renovasjonsforskriften	Kap. 1 Kap. 5	Generelle bestemmelser Samtykke til innsamling av husholdningsavfall utenom kommunal renovasjonsordning

Eksempel på en situasjon der det er hensiktsmessig at andre enn Iris samler inn husholdningsavfall, er der abonnent/kunde leier en container eller bestiller en hentetjeneste for å kvitte seg med større gjenstander – trevirke, møbler, osv., eller farlig avfall og elektrisk og elektronisk avfall. Når avfallet har oppstått i en bolig defineres det som husholdningsavfall. Selskapet som leverer containeren eller hentetjenesten, skal da ha samtykke for å kunne samle inn dette avfallet.

Krav til søknad og dokumentasjon:

Søknad skal være skriftlig og må inneholde følgende opplysninger:

Opplysninger om søker:

- Organisasjonsnavn og organisasjonsnummer
- Kontaktinformasjon (navn på kontaktperson, telefon og e-post)
- Skatteattest (ikke eldre enn 6 måneder regnet fra søknadsdato)
- HMS- egenerklæring (ikke eldre enn 6 måneder regnet fra søknadsdato)
- Navn på ansvarlig for innsamlingen hvis avvik fra kontaktperson samt telefon og e-post
- Navn på utfører for innsamlingen, hvis avvik fra kontaktperson samt telefon og e-post
- Kontaktinformasjon til underleverandør hvis aktuelt

Detaljer om avfallstype og innsamling:

- Avfallstyper det ønskes å samle inn og antatt årlig mengde
- Hvordan skal avfallet samles inn?
- Hvor/hvilket område skal innsamlingen skje?
- Oversikt over godkjente mottak det er ønsket å levere fra avfallet
- Oversikt over eksterne transportører som skal benyttes

Kommunen har iht. renovasjonsforskriftens §1-3. delegert myndigheten til å behandle søknader fra barnehager, skoler, foreninger og lag, og ideelle organisasjoner om innsamling av husholdningsavfall knyttet til enkeltstående aktiviteter, til Iris. I disse tilfellene er det Iris som setter kriterier for inngåelse av avtale med søker. Dette kan for eksempel være idrettslag som etter jul ønsker å samle inn juletrær mot betaling fra husholdningene.